

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt org.nr. 897 737 272

Planen gjelder for perioden: 2016 – 2021

Planforslag utsendt den 27.02-2017 til følgende instanser:

Berørte kommuner:

Alstahaug, Vevelstad, Sømna, Bindal, Brønnøy, Grane, Vefsn, Hemnes og Hattfjelldal.

Fylkesmann:

**Fylkesmannen i Nordland, Reindriftsseksjonen,
Nasjonalparkstyret i Lomsdal/Visten nasjonalpark**

Fylkeskommune:

Nordland Fylkeskommune

Distriktsplanen bygger på Reindriftsloven av 15. juni 2007 nr. 40 og er tilpasset de lokale forhold i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.

§ 1 - Reindriftslovens formål er blant annet:

For det samiske reinbeiteområdet skal loven legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig.

Loven skal bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftenes viktigste Ressursgrunnlag

§ 3 - Følgende i forhold til folkeretten gjelder for lovanvendelsen:

Lovens skal anvendes i samsvar med folkerettens regler om urfolk og minoriteter.

§ 4 – Reindriftsloven sier blant annet følgende om beiterett:

Innenfor det samiske reinbeiteområdet skal det legges til grunn at det foreligger rett til reinbeite innenfor rammen av denne lov, med mindre annet følger av særlige rettsforhold.

Ved inngrep i reindriftsamers rettigheter skal det ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger.

§ 62 – Om distriktsplaner sier Reindriftsloven:

Distriktsstyret skal utarbeide en distriktsplan for distriktet som skal inneholde de opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

1 Innholdsfortegnelse:

Innholdsfortegnelse

1	INNHOLDSFORTEGNELSE:	1
1	BESKRIVELSE AV REINBEITEDISTRIKTET	3
1.1	DISTRIKTSGRENSER	3
1.2	ADMINISTRATIVE FORHOLD OG ORGANISERING	3
2	BEITEBRUK	4
2.1	NATURGITTE FORHOLD	4
2.2	VÅR (APRIL-MAI)	5
2.3	VÅRSOMMER (MAI-JUNI) - KALVING	5
2.4	SOMMER (JUNI-AUGUST) - KALVMERKING	5
2.5	HØSTSOMMER (AUGUST-SEPTEMBER)	6
2.6	HØST- OG HØSTVINTER (OKTOBER-DESEMBER)	6
2.7	VINTER- OG HØSTVINTER (DESEMBER-MARS)	7
2.8	KJERNEOMRÅDER MED SÆRVERDI FOR REINDRIFTEN	7
2.8.1	<i>Kalvingsland/tid</i>	7
2.8.2	<i>Brunst/parring</i>	7
2.8.3	<i>Oppsamlingsområder</i>	8
2.9	HOVEDTRASÉER FOR FLYTTING ØST/VEST	8
2.9.1	<i>Valg av flyttelei</i>	8
3	REINTALL OG PRODUKSJON	9
4	BEITESONER OG BEITETIDER	10
5	GJERDER, HYTTER OG ANLEGG	11
5.1	MERKE- OG SLAKTEANLEGG	11
5.2	GJETERHYTTES/GAMMER	11
5.3	GJETERHYTTES/GAMMER SOM TILHØRER ANDRE	11
5.4	FREMTIDIG BEHOV FOR GJERDEANLEGG OG GJETERHYTTES	12
5.5	BEHOV FOR RESTAURERING, VEDLIKEHOLD OG OPPRYDDING	12
5.6	KONTORLOKALER OG LAGERBYGNING	12
6	INNGREP OG FORSTYRRELSER	13
6.1	VANNKRAFTUTBYGGING	13
6.2	VINDKRAFTUTBYGGING	14
6.3	KRAFTLINJES	14
6.4	MINERALUTVINNING/GRUVEDRIFT	14
6.5	JORDBRUK OG SKOGBRUK	15
6.5.1	<i>Jordbruk</i>	15
6.5.2	<i>Skogbruk</i>	15
6.6	FRTIDSBEBYGGELSE	15
6.7	FERDSEL OG FRILUFTSLIV	15
6.8	VEIER OG JERNBANE	16
6.9	MOTORISERT FERDSEL I UTMARK	17
7	ROVVILTSKADER OG TAPSFØREBYGGENDE TILTAK	17
8	MOTORFERDSEL I REINBEITEDISTRIKTET	17

8.1	BRUK AV TERRENGGÅENDE BARMARKSKJØRETØY, OGSÅ I VERNEOMRÅDER	18
8.2	HOVEDTRASÉER FOR BARMARKSKJØRING.....	18
8.3	HOVEDTRASÉER FOR REINDRIFTSARBEID – VERNEOMRÅDER INKLUDERT	19
9	VERNEOMRÅDER	19
9.1	OVERSIKT OVER VERNEDE OMRÅDER I DISTRIKTET	19
10	FORHOLD TIL TILGRESENDE REINDRIFT.....	20
10.1	UTFORDRINGER	21
11	REVIDERING OG VEDTAK AV DISTRIKTSPLANEN.....	21

1 Beskrivelse av reinbeitedistriktet

1.1 Distriktsgrenser

Etter Reindrifstlovens § 2 skal det samiske reindriftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger Landbruksdepartementet (områdegrenser) og Reindriftsstyret (distriktsgrenser).

Tidligere var Jillen-Njaarke reinbeitedistriktet inndelt i to selvstendige distrikter, Brønnøy/Kvitfjell og Brurskanken. Etter utredning om ny distriktsinndeling i Nordland i 1998 (A. J. Kosmo) ble det vedtatt å slå sammen disse til et nytt distrikt som fikk navnet Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.

Nåværende grenser ble fastsatt i Reindriftsstyrets sak 27/99 av 27.04.99, og er som følger: Fra havet inn Tosenfjorden - over Rismålstinden - over Jordbruvatnet, Jordbruelva, Gåsvasselva, Svenningelva ned til Trofors. Auster-Vefsna til Fisklauselv - opp til Fisklausvatn, over vannet og ned til Røssvatnet - inn til Tustervatn til Tverrberget. Fra Tverrberget vestover gjennom Stillvasshola til Almdalen - derfra ned Herringelva og Fustavassdraget til Vefsnfjorden. Vefsnfjorden utover - nordover rundt fastlandet og ut mot havet - derfra sørover til grensa i sør. I samme vedtak ble også beitesoner innenfor vinterbeiteområdet i distriktet vedtatt.

Distriktet grenser i nord mot Røssåga/Toven, i øst mot Byrkije og i sør mot Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt.

Distriktet er et helårsdistrikt og har alle årstidsbeiter innenfor sine grenser og berøres ikke av norsk/svensk reinbeitekonvensjon.

1.2 Administrative forhold og organisering

Distriktet er delt i to sijtegrupper (driftsgrupper) hvorav en sijtegruppe har vår-, sommer- og høstbeiter i østre del og vinterbeiter ved kysten. Den andre sijtegruppen har alle årstidsbeiter i vestre del.

Det er tilsammen fire sijteandeler i Jillen-Njaarke. Hver sijteandel består av en leder og flere familiemedlemmer med rein i eget merke. En sijteandel i vestre del er forholdsvis nyetablert og er under oppbygging.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt er organisert med eget styre. I inneværende periode består styret av tre medlemmer:

Leder Torstein Appfjell

Styremedlemmer Ole Henrik Kappfjell og Jon Aslak Kappfjell

Styret behandler saker som angår distriktet. Leder av distriktsstyret representerer styret når dette ikke er samlet, og ivaretar kontakten med utenforstående på vegne av distriktet.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt strekker seg over ni kommuner og en fylkeskommune, som alle har egne strategier og mål for sin arealplanlegging. Med så mange aktører på banen blir

det store utfordringer med administreringen av distriktets arealer. Med den saksmengden distriktet har til tider, kan saksbehandling ikke alltid bli optimal til det beste for næringen.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt vil oppfordre både offentlige myndigheter og private aktører, som planlegger inngrep eller aktivitet i distriktets områder om å innhente opplysninger om distriktet på kartportalen

<http://nordlandsatlas.no/flexviewers/reindrift/>

På denne nettsiden er det opplysninger om distriktets grenser, årstidsbeiter, flytteleier og annen offentlig informasjon om reindriftens bruk av områdene. I de tilfeller der det planlegges inngrep eller endret bruk av områder, bes det om at distriktet kontaktes for presisering av planverk.

2 Beitebruk

All beitebruk innenfor distriktet skjer i et driftsfellesskap der reinen beiter sammen i større eller mindre flokker uavhengig av eier. Denne driftsformen er vanlig i reindriften og er i samsvar med tradisjonell bruk av områdene. Samtlige sjetteandeler har like beiterettigheter innenfor distriktet.

2.1 Naturgitte forhold

Grunnlaget for tamreindrift ligger i reinens evne til å nyttiggjøre seg ulike beiteplanter gjennom året. Beitebruken deles derfor grovt inn i vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter.

Om vinteren beiter reinen for det meste lav, men også andre vekster som den finner under snøen. Ellers i året beites ulike gras- og urteplanter. Tilgjengelighet og kvalitet på beitene varierer fra år til år, bl.a. grunnet temperatur og nedbør. Om vinteren er spesielt snømengde og konsistens på snøen avgjørende for om beitene er tilgjengelige.

På Helgeland kan det år om annet bli mildvær og regn midt på vinteren og senere frost, noe som kan føre til nedising av beitene, spesielt på østsiden av Vefsna. Ute ved kysten er vinterbeitene gode, men klimaendringene er merkbare også her. På førjulsvinteren kommer snøen vanligvis ikke før nærmere jul, og allerede i april kan snøen tine bort. På innlandet er det som regel full vinter en måned lenger enn ved kysten. Begge sijter har sine vinterbeiter innenfor vedtatte vinterbeitesoner, se pkt. 4

Barmarksbeitene, både vår-, sommer- og høst er gode i hele distriktet. Disse beitene består av en lang rekke vekster, både urter, gras og lav, som er rike på proteiner og nødvendig for reinens vekst og muskeloppbygging. For å finne de beste planter og plantedeler streifer reinen mye og trenger store arealer for å trives.

På grunn av topografi, fjorder og vassdrag er årstidsbeitene, særlig på vestsiden av Vefsna, naturlig oppdelt i flere lokaliteter.

For hele beiteområdet, både østlig og vestlig del, er det viktig at reinen kan trekke mellom alle beiteområdene, i tillegg til at den også flyttes under styring av reieneierne. Reindriften er derfor avhengig av at de naturlige flytte- og trekkleier mellom beiteområdene ikke blir stengt av inngrep. Hvis disse skulle gå tapt, vil det få katastrofale følger for reindriften i distriktet.

Reindriftsåret starter 1. april ved flytting til vårbeitene og kalvingslandet, og er her inndelt i åtte årstider for å gi en bedre forståelse av beitebruken i distriktet.

2.2 Vår (april-mai)

Distriktet har gode lavbeiter som er hovedbeitet om våren. Det finnes også noe myrbeiter hvor det spirer tidlig. Her er det flere dype dalfører som ligger i nord/sørlig retning. I disse dalførene er det tidlig vårbart slik at reinen også får tilgang på grønnbeite. De klimatiske forhold oppfyller de krav som stilles til slike beiteområder.

Når kalvingstiden nærmer seg, trekker simlene mot sine vante kalvingsområder mens resten av flokken blir igjen i lavlandet.

Østre sijte: Tidlig vårbeite er i hovedsak fra Grane og nordover til Mosjøen på østsiden av Vefsna. Videre fra Mosjøen og inn i Herringen og opp mot Herringbotnet.

Vestre sijte: Tidlig vårbeite er fra Tosenveien i sør, nordover på vestsiden av Svenningdalen, Stavassdalen, Holmfjellet, Eiterådalen og Sørvassdalen. Også området i Indre Visten fra Storbørja nord- og østover i Sætermarka og Laksmarka er vårbeiteland.

2.3 Vårsommer (mai-juni) - kalving

Kalvingsområdene ligger i småkupert terreng som blir tidlig vårbart. Dette er områder simlene selv har valgt og brukt til kalvingsområder i uminnelige tider. Se pkt. 2.8.1.

I juni begynner reinen å trekke mot sommerbeitene.

Østre sijte: Kalvingen foregår langs hele Reinfjellet fra Grane og nordover, og i Klubbfjellet på østsiden av Haustreisdalen og frem til Herringbotnet, Vestre Geittindskardet, Torrisfjellet, Slettfjellet, området rundt Skalvatnet og Hanskvasshaugene.

Vestre sijte: Hundåla og østover/sørenden av Hundålvatnet, Sørvassdalen og Vikdalen. Fjellskardet, Holmfjellet, Stavassdalen, Dempa og Sarvejællan. Annet kalvingsland i Indre Visten er i området fra Storbørja nord- og østover i Sætermarka og Laksmarka.

2.4 Sommer (juni-august) - kalvmerking

Sommerbeitene er i høyereliggende områder, som regel over skoggrensa, hvor snøen ligger lenge utover sommeren. Hit søker reinflokkene midtsommers for å få dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplager innenfor korte avstander.

Kalvmerkingen foregår i perioden 25. juni til 15. august. Starten på kalvmerkingen avhenger

av varmen og snøforholdene i området. Alt tilgjengelig beiteareal benyttes til sommerbeite. Gjerdeplasser brukes etter behov.

Østre sijte har kalvmerkingsgjerder i Appfjellet, Geittindskardet, Åkervikfjellet, Slettfjellet og i Haustreisdalen.

Vestre sijte har kalvmerkingsgjerder ved Svenningskardet og Øvre Gåsvatn.

Østre sijte: Reinen beiter tidlig sommer fra Reinfjellet, Herringbotnet og nordsiden av Bruskankenmassivet mot Røssvatnet, sørover mot Åkervikfjellet. Seinsommer Granefjellet, Pilfjellet, Appfjellet, Geittindskardet, Buksfjellet og Torrisfjellet.

Vestre sijte: Fra Demmeldalen, Vikdalsfjellet og sørover fjellmassivet, østsiden av Hundålvatnet og Sørvassdalen, Fjellskardet, Holmfjellet og Visttindene, Kvittfjellet, Måsskardet, Sarvejællan, Feitskardet, Langskardet, Hjortskardene, Elgvidda og Jordbruvatnet. Også Indre Visten og fjellmassivet vest for Laksmarkdalen samt høyereliggende fjellområder på Vevelstahalvøya er sommerbeiteområder for reinen.

2.5 Høstsommer (august–september)

Etter kalvmerking oppholder hovedflokkene seg på lavereliggende sommer-/tidlig høstland. Mange planter er fortsatt grønne og dermed viktige beiteplanter for reinen. Reinen vil naturlig spre over hele området for å kunne utnytte dette beitet i tillegg til sopp som er en viktig mineralkilde.

Tidlig høstslakt og merking av gjenværende umerkede kalver foregår i Jamtffjelldalen og i Dempa, og starter som regel rundt 1. september og pågår i minst 2 uker.

Ca. 10.-15. september begynner brunsttiden, se pkt. 2.8.2.

Østre sijte: Har seinsommer- og tidlig høstbeite i Appfjellet, Vardfjellet, Pilfjellet og Granefjell.

Vestre sijte: Fjellskardet, Sjølegda, Holmfjellet, Måsskardet, Feitskardet, Langskardet, Hjortskardet og Gåsvatnet. Også Vistenområdet, Stormarka samt området Storfjorden, Storbørja er alternative seinsommer- og tidlig høstbeiteområder.

2.6 Høst- og høstvinter (oktober–desember)

Etter brunsten samler reinen seg naturlig i større flokker. Høst- og tidlig vinterbeite består av vidde, furu- og granskog i lavere fjellpartier. Kvaliteten på høstbeitene er vanligvis svært gode, men kan variere fra år til år. Det er først og fremst temperatur, nedbør og klima som bestemmer dette. På senhøsten trekker reinen vestover mot mer tilgjengelige lavbeiteområder.

I november/desember begynner samling til førjulsslakt, skilling og forberedelse for flytting til vinterbeiteområdene.

Østre sijte: Herringbotnet, Herringen, Vardfjellet, Reinfjellet, Rossvoldfjellet.

Vestre sijte: Fjellskardet, Sjølegda, Holmfjellet, Måsskardet, Feitskardet, Langskardet, Eiteråfjellet, Stavassdalen, Dempa, Hjortskardene og Sarvejællan. Området i Visten, Stormarka samt området Storfjorden, Storbørja.

2.7 Vinter- og høstvinter (desember-mars)

Vinterbeiteområdet ved kysten er delt opp i 5 beitesoner med beitetid hovedsakelig fra november/desember og til midt i april. Primært benyttes vinterbeitene ved kysten, men i enkelte år med gode klimatiske forhold og tilgjengelige beiter i fjellet, kan en velge å utsette flyttingen til kysten og utnytte beitene i fjellområdene. Vinterbeitesonene benyttes av både østre og vestre sijte.

Vinterbeitene består av kupert kystlandskap med lyng, myrer og en del reinlav i bunnvegetasjonen. I områder med gammelskog er det godt med skjeggjav. I de ytre kystområdene er det mye dyrket mark, men fremdeles noe reinbeite igjen på knauser **og myrer.**

Vinterbeitene ved kysten blir også delvis påvirket av variasjoner i temperatur og nedbør, men dårlige beiteforhold forekommer kun i kortere tidsperioder. Hovedutfordringen for utnyttelse av de kystnære beiteområdene er problemstillingen når reinen trekker inn på dyrket mark under mildværsperioder.

2.8 Kjerneområder med særverdi for reindriften

I løpet av reindriftingsåret er det enkelte perioder hvor reinen trenger mest mulig ro da den i større grad er mottakelig for skadelige påvirkninger og forstyrrelser. Disse periodene er særlig kalvings- og parringstiden, parringstiden og under samling til slakt og flytting av rein.

2.8.1 Kalvingsland/-tid

Normal kalvingstid er fra slutten av april og til begynnelsen av juni. Hovedtyngden av kalvene blir født i mai måned. I Jillen-Njaarke bruker den første kalven fødes rundt den 25. april, slik at flokken må være på kalvingslandet før den tid. Se pkt. 2.3.

Simlene er kalvtunge og naturlig preget etter en lang vinter og trenger beitero både før og under kalving. I denne tiden er de sårbare og reagerer negativt på menneskelige forstyrrelser eller annen uro. Det skal svært lite til før ungsimlene forlater kalven, noe som kan medføre at nyfødte kalver ikke har mulighet til å overleve. For de små kalvene er det to ting som er livsviktig, nemlig nok melk og at de får gå uforstyrret sammen med simla de første par-tre døgn, dvs. den tid det tar å etablere binding mellom mor og kalv (pregningstid en).

2.8.2 Brunst/parring

Etter høstslakten, rundt 10.-15. september begynner brunstperioden som varer omtrent til midten av oktober. Bukkene danner harem, og reinen samler seg i små flokker og trekker ned mot lavere områder og dalsøkk. I denne perioden skal grunnlaget for neste års kalveproduksjon legges. Simlene er brunstig ca. 1 døgn. Hver brunstperiode varer mellom 12-24 timer. Hvis simla ikke blir befruktet i første brunstsyklus, vender brunsten tilbake etter 11 til 20 dager. Forstyrrelser i brunstperioden kan føre til utsatt befruktning med sen fødsel av kalver. Det er derfor viktig at reinen ikke forstyrres i denne perioden. Se pkt. 2.5.

2.8.3 Oppsamlingsområder

Oppsamlingsområder har naturlig avgrensninger hvor reinen trives og samles midlertidig. Dette er viktige områder i distriktet under samling til flytting, kalvmerking, skilling eller slakt.

Østre sijte: Nordenden av Reinfjellet, området rundt Hjartfjellet og Holmvatnet samt Jamtfjellet og Jamtfjeldal.

Vestre sijte: Litjfjellet, Dempa og Sarvejællan, Stavassdalen og Eiteråfjellet.

2.9 Hovedtraséer for flytting øst/vest

Flytting til/fra vinterbeite er påkrevd for Jillen-Njaarke. Grunnet naturgitte forhold så som korte dager, beiteforhold og topografi vanskeligjøres en tradisjonell flytting til vinterbeitene på kysten. I denne perioden benyttes det oftest biltransport.

Vårflyttingen derimot skjer oftest på tradisjonelt vis etter bakken og i flere etapper. Det er tre forskjellige flytte- og drivingsleier som kan benyttes alt etter hvordan føre- og beiteforholdene er. Østre- og vestre sijte bruker samme hovedflytteleier til Vefsndalføret.

Flytte- og trekkleier for reinen har eget vern i reindriftslovens §.22 og skal ikke stenges av inngrep eller forstyrrelser.

2.9.1 Valg av flyttelei

Brukes vinterbeitene i indre Velfjorden drives flokken opp mot høyfjellet ved Lande, videre forbi Leiråvatnet og ned på Bjørnstokkvatnet. Er beitene gode og føreforholdene fine, drives flokken videre over Elgvidda og ned Måsskardet, rundt Kvitfjellet og ned i Stavassdalen. Fra Stavassdalen flyttes flokken over Eiteråfjellet og ned på Grane og over Vefsna.

Benyttes vinterbeitene på Brønnøyhalvøya, flyttes flokken opp mot høyfjellet ved Langfjorden og videre opp Tettingsdalen, gjennom Lapps-kardet og videre ned til Lomsdalen. I Lomsdalen er det tidlig vårbart og her lar vi oftest flokken hvile og beite noen døgn før flyttingen fortsetter videre østover. Fra Lomsdalen kan veien videre gå gjennom Velfjordskardet og ned til Måsskardet. Flokken drives så ned til Fallan i Stavassdalen.

Den andre flyttleia fra Lomsdalen går opp Henriksdalen, mellom Vistindene og ned på Holmfjellet. Herfra drives flokken over Sirijordsaksla, forbi Kvitfjellnassen og ned i Stavassdalen. Flokken kan også drives fra Holmfjellet, over Eiteråfjellet og ned til Grane.

Benyttes vinterbeitene i den nordlige delen av distriktet, flyttes reinen fra Hundåla, etter Hundålvatnet og til Hundålvassryggen. Er isforholdene usikre, benyttes høyfjellet fra Demmeldal til Hundålvassryggen. Og deretter ned til Øksendalsnakken. Videre over Vefsna ved Forsjord eller Eiterstraumen.

I tillegg til disse flyttleiene finnes det også flytte-/trekkleier mellom beiteområder internt i distriktet.

3 Reintall og produksjon

Øvre tillatte reintall for Jillen-Njaarke er 2200 i vårflokk, fastsatt av Reindrifststyret i sak 107/2011. I samme vedtak fremgår det at øvre reintall for distriktet skal opp til ny vurdering. Totalt reintall per i dag er 1779 dyr. Et mål er å øke reintallet til øvre tillatte grense samt bygge opp en god flokkstruktur for å sikre en størst mulig produksjon.

De senere år har reintallet og slakteuttaket gått dramatisk ned. Det har sammenheng med store rovdyrtaf og påkjørsel av rein på jernbanen. Disse tapene påvirker slakteuttaket og gjør det vanskelig å få til en optimal sammensetning av flokken og en god produksjon i distriktet.

Reintallsutviklingen i distriktet over en 10-årsperiode:

Tabell 2. Reintall i sluttsatus for de 10 siste driftsårene (korrigert reintall per 31. mars unntatt siste år).

REINBEITEDISTRIKT	REINTALL I SLUTTSTATUS (pr. 31. mars)									
	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
18 - Voengelh-Njaarke	1 688	1 980	2 090	2 304	2 342	2 338	2 233	2 353	2 227	2 233
20 - Jillen-Njaarke	2 061	2 100	2 032	2 114	2 038	1 813	1 715	1 732	1 794	1 779
19 - Byrkjje	1 021	855	1 070	1 173	1 375	1 298	1 446	1 472	1 662	1 488
21 - Rossåga/Toven/Syv Sostre	1 061	1 013	1 003	871	710	214	175	240	263	461
23 - Hestmannen/Strandtindene	1 168	1 263	1 303	1 301	1 375	1 439	1 480	1 320	1 310	1 222
22 - Ildgruben	1 000	1 001	1 000	930	965	931	1 014	953	899	896
24 - Saltfjellet	3 060	3 335	3 388	3 567	3 780	3 302	3 371	3 376	3 473	3 497
25 - Balvatn	1 100	1 074	841	775	907	973	1 098	1 059	947	920
26 - Duokta	841	780	781	790	788	786	789	711	733	697
27 - Stajggo-Håbmer	711	889	929	959	988	1 001	931	1 007	770	672
28 - Frostisen	140	100	78	82	148	184	388	413	421	398
29 - Skjomen	133	167	202	235	251	250	238	192	171	202
NORDLAND	13 984	14 557	14 717	15 101	15 667	14 529	14 878	14 828	14 670	14 465

Landbruksdirektoratet 2016

Kjøttproduksjonen:

Tabell 7. Totalt slakteuttak og slaktekvantum (inkludert privat salg og eget forbruk), prosentvis slakteuttak og produktivitet i driftsåret 2014/15. Prosentvis slakteuttak og produktivitet er beregnet i forhold til antall rein ved driftsårets start (korrigert reintall per 1. april 2014). Med produksjon per livrein menes slakteuttak og reintallsending omregnet til kg per rein i vårflokk.

REINBEITEDISTRIKT	TOTALT	TOTALT	SLAKTE-	SLUTTAK	PRODUKSJON	
	SLUTTAK	SL.KVANTUM	PROSENT	pr.livrein	pr. livrein	
	(antall dyr)	(antall kg)	(% av vårflokk)	(kg/dyr)	13/14	14/15 ¹
	14/15	14/15	14/15	14/15		
18 - Voengelh-Njaarke	358	9 342	16 %	4,2	1,9	4,8
20 - Jillen-Njaarke	117	5 396	7 %	3,0	2,7	3,3
19 - Byrkjje	701	20 449	42 %	12,3	11,3	10,3
21 - Rossåga/Toven/Syv Sostre	39	620	15 %	2,4	0,8	2,4
23 - Hestmannen/Strandtindene	205	7 725	16 %	5,9	0,7	6,1
22 - Ildgruben	290	7 633	32 %	8,5	6,7	8,2
24 - Saltfjellet ³	-	-	-	-	-	-
25 - Balvatn	35	585	4 %	0,6	2,8	0,8
26 - Duokta ³	-	-	-	-	-	-
27 - Stajggo-Håbmer	74	3 025	10 %	3,9	-1,0	2,8
28 - Frostisen	74	1 669	18 %	4,0	4,2	1,4
29 - Skjomen	3	0	2 %	- ²	- ²	- ²
NORDLAND	2 200	66 898	15 %	4,6	4,0	4,3

Landbruksdirektoratet 2016

1 Siste års produktivitetstall er foreløpig da det dels er beregnet på grunnlag av ukorrigerte reintall.

2 Det foreligger ikke tallgrunnlag til å gjøre beregninger knyttet til slakteuttak, slaktekvantum og produksjon.

3 Ikke oppgitt som følge av mangler ved tallgrunnlag for beregninger.

Gjennomsnittlige slaktevekter:

Tabell 12. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv (miessi) i de siste 10 driftsårene, basert på data fra listeforte/registrerte slakteribedrifter.

REINBEITEDISTRIKT	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER KALV (kg)									
	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
18 - Voengelh-Njaarke	21,2	20,8	20,7	20,3	21,6	19,6	21,0	21,2	21,5	21,9
20 - Jillen-Njaarke	19,5	21,0	20,5	22,1	- ¹	21,7	21,8	21,6	- ¹	21,3
19 - Byrkije	21,0	21,7	21,6	22,0	21,2	20,1	20,3	19,0	21,9	21,9
21 - Rossåga/Toven/Syv Søstre	19,9	20,4	21,0	20,8	22,1	22,8	- ¹	- ¹	- ¹	22,5
23 - Hestmannen/Strandtindene	19,5	22,6	22,2	20,9	22,1	20,2	23,6	21,1	- ¹	23,6
22 - Ildgruben	22,1	23,8	22,8	22,6	22,8	21,6	20,8	21,2	22,9	22,4
24 - Saltfjellet	20,3	22,7	21,2	21,8	21,0	21,2	21,1	20,7	22,5	22,2
25 - Balvatn	22,8	23,4	23,5	22,1	- ¹	- ¹	- ¹	22,1	21,7	- ¹
26 - Duokta	20,1	19,7	20,7	22,9	20,3	22,3	21,7	23,2	23,5	- ¹
27 - Stajggo-Håbmer	23,9	21,8	22,4	22,4	- ¹	20,3	- ¹	23,0	23,8	- ¹
28 - Frostisen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	24,4	- ¹	25,9	22,9	- ¹
29 - Skjomen	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹	- ¹
NORDLAND	21,2	21,9	21,5	21,6	21,6	20,9	21,1	21,1	22,3	22,1

Landbruksdirektoratet 2016

¹ Det foreligger for få eller ingen slaktedyr til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt.

Videreforedling av reinkjøtt

I Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt er det etablert en småskala videreforedlingsbedrift, Brurskanken rein.

4 Beitesoner og beitetider

Vinterbeitene på kysten er delt opp i 5 vinterbeitesoner med fastsatte beitetider, vedtak sak 13/3, 04.03.03 i Reindrifststyret. Hensikten med vedtaket er å gi distriktet et verktøy til å forvalte de beiteressurser distriktet har. Beitetidene vil også legge føringer til å dempe konfliktnivået overfor landbruket.

Det legges ikke opp til en detaljert fordeling av vinterbeitene mellom sjetandelen. Dette innebærer likevel at utnyttelsen bør skje ut fra en hensiktsmessig bruk, alt etter hvor sommerbeitene utnyttes. Det skal imidlertid i god tid underrettes til distriktsstyret hvilke planer sjetandelen har for utnyttelse av vinterbeitene.

Skulle det derimot være faktorer som store rovviltplager som tilsier at en flytting er påkrevet, skal det ikke legges hindring i veien for å flytte til kystbeitene langt tidligere.

Pr. dags dato ser vi ingen grunn til å forandre på beitesoner og beitetider, men vil presisere at overskridelse av beitetider innen rimelighetens grenser ikke skal betraktes som ulovlig beite. Distriktet vil imidlertid arbeide for mer hensiktsmessige beitesoner og fleksible beitetider for fremtiden.

Sone	Tidspunkt	Områdebeskrivelse
1 og 3	15.12-15.04	De helt ytre delene av vinterbeitene i distriktet, henholdsvis i Brønnøy og Sømna kommuner.

2	15.12- 15.04	Brønnøyhalvøya med grense øst fra Velfjorden til Ursfjord.
4	01.11- 30.04	Indre Velfjord, samt områdene mot Harrangsfjorden/Bindalsfjorden.
5	15.12- 15.04	De ytre delene av nordre del (Hundåla og Husvikområdet samt Visten) av distriktet, inkludert øyene utafor.
	01.01- 31.12	For resten av distriktet

5 Gjerder, hytter og anlegg

5.1 Merke- og slakteanlegg

Østre sijte:

- To stasjonære anlegg: Sjømoen og Jamtfjelldal.
- Fire merkegjerder: Appfjellet, to i Geitingskaret, og Åkervikfjellet.

Vestre sijte:

- To stasjonære anlegg: Sarvejællan og Dempa.

5.2 Gjeterhytter/gammer

Når det gjelder vestre sijte, har distriktet satt i gang en prosess for å avklare eierforhold og bruk av tidligere reindriftshytter.

Østre sijte: Fire private gjeterhytter og et naust: Åsskardet Jamtvollan, Vesterbukta, Raudvatnet og Tvildal og naust i Vesterbukta. Distriktet har ingen gjeterhytter i østre sijte.

Vestre sijte: Distriktshytter: Småvatnan, Stavassdalen og Melkebekken.

5.3 Gjeterhytter/gammer som tilhører andre

Østre sijte: Det er to hytter i distriktet som eies av tidligere sijteandelsiere. Disse vil distriktet forsøke å overta. Om det ikke oppnås enighet om overtakelse, må hyttene rives/flyttes og området ryddes.

- Gjeterhytte i Haustreisdalen: Eier Ole Martin Renberg.
- Gjeterhytte i Sørbukta: Eier Sten Renberg.

Vestre sijte: Det er flere gammer/gjeterhytter i området, oppført av tidligere reineiere, som det må avklares eierforhold til. Distriktet vil på lik linje som i østre sijte forsøke å overta disse.

- Fjellskardet. Gamme.
- Sørvassdalen. Gamme.
- Melkebekken. Hytte.
- Krongelvatnet.
- Svanvatnet og på Okan, tidligere gjeterhytter. Eier Fallås.

- Stavassdalen. Oppført av Lappvesenet. Brukt av tidligere reineier Marie Kvittfjell i gamle Brønnøy/Kvittfjell reinbeitedistrikt på 1950-tallet.

5.4 Fremtidig behov for gjerdeanlegg og gjeterhytter.

Alle anlegg i distriktet er nedslitte og i dårlig stand. Distriktet mener derfor at det er mest hensiktsmessig at gjerdeanleggene rives og nye anlegg bygges på følgende plasser:

Østre sijte:

- Sjømoen. Distriktet har under planlegging et nytt hovedanlegg til slakt, skilling og flytting. I tilknytning til gjerdeanlegget må det å sette opp gjeterhytte/hvile- og redskapsbod. Området eies av Sigmund Kjemsås. I dag foreligger det en leieavtale om årlig leieavgift. Distriktet ser for seg å få til en langsiktig avtale eller en ekspropriasjon av leid areal slik at området innlemmes i en reguleringsplan til reindriftsformål.
- Jamtfjelldal. Behov for nyanlegg for høstslakting.
- Kalvmerkingsgjerder på gamle merkeplasser, bl.a. tanger i Kjerringvatnet og i Tvildalen.

Vestre sijte:

- Lande. Losse-/lastegjerde til bruk under flytting.
- Stavassdal. Behov for nyanlegg gjerde.
- Øvre Gåsvatn. Nytt kalvmerkingsgjerde. I tilknytning til gjerdeanlegget er det behov for gjeterhytte.
- Gjerde Tosenveien, skal flyttes til ny hensiktsmessig lokalitet hvor nyanlegg skal oppføres.
- Overnattingshytte i Måsskardet. Viktig for å redusere barmarkskjøring i nasjonalparken.
- Distriktshytte ved Elgvidda.

5.5 Behov for restaurering, vedlikehold og opprydding

Bro Jamtvollan: Denne er ødelagt av is/snø og senere tatt av elva. Broa har vært nyttet av distriktet og flere turgåere. Det er ønskelig med ny bro som erstatning for den gamle. Distriktet har søkt og fått innvilget finansiering av broa. Broa er ferdigstilt høsten 2016.

Reingjerder: Distriktet har behov for å sette opp nye kalvmerkingsgjerder på gamle merkeplasser, bl.a. tanger i Kjerringvatnet og i Tvildalen i østre sijte og i Øvre Gåsvatn i vestre sijte. I tillegg må samtlige arbeidsgjerder både i østre- og vestre sijte oppgraderes og vedlikeholdes.

Opprydding: I samarbeid med Statskog og Nasjonalparkstyret vil distriktet foreta en større opprydding av gamle gjerdeplasser og gammel/gamle reindriftshytter brukt av tidligere reineiere. **NB, har rettet her.** Finansiering er søkt gjennom Landbruksdirektoratet og Nasjonalparkforvaltningen.

5.6 Kontorlokaler og lagerbygning

Det planlegges å få etablert et distriktskontor og lagerbygning sentralt i distriktet.

6 Inngrep og forstyrrelser

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt strekker seg over ni kommuner. Det gjør at reindriften ved inngrep blir utsatt for (bit for bitpolitikk) dvs. en enkeltsaksbehandling som ikke tar hensyn til sumvirkninger og samlet belastning. Det samme gjelder for en utstrakt bruk av dispensasjoner fra vedtatte planer og lovverk f.eks. når det gjelder bygging av hytter og naust samt motorferdsel i utmark.

Vern av reindriften arealer (naturgrunnlaget for samisk kultur) er et ansvar som påligger myndighetene på alle nivå. For å oppnå at dette ansvaret etterleveres, bør sumvirkninger og belastning for reindriften vektlegges ved planlegging av inngrep.

Nedenfor følger en oversikt over inngrep og forstyrrelser som er negative for reindriften:

6.1 Vannkraftutbygging

- Røsvassreguleringa - Vefsnoverføringa
- Grytåga-/Hundålvassreguleringa
- Tettingsvatnet/Langfjorden
- Demning ved Nedre-Sæterstivatnet, drikkevannsmagasinet i Brønnøy.
- Minikraftverk

Den første og største vannkraftutbygginga skjedde allerede på 1950-tallet med Røsvassreguleringa og senere Vefsnoverføringa på 1960-tallet. I denne forbindelse ble anleggsveien til Gluggvatnet bygd. Utbygginga førte til klimatiske endringer ved at skodde fra åpent vann legger seg som rim på bakken før snøen kommer. Dårlig is med sprekkdannelser kan medføre at rein blir fanget i isen.

Hundålvassreguleringa skaper usikker is og vanskeliggjør flytteveien over vatnet.. Ved en eventuell videre oppdemning er det fare for at vår-/forsommerland mot Sørvasdalen kan gå tapt.

Demning ved Tettingsvatnet/Langfjord kraftverk. Ved denne oppdemninga førte det til vanskeligere flyttelei.

Demning ved Nedre-Sæterstivatnet, drikkevannsmagasinet i Brønnøy.

En av to flytteleier fra Sæterstifjellet og vestover. Usikre isforhold kombinert med topografien rundt vatnet bidrar til vanskeligheter ved flytting av rein.

Som følge av satsing på «fornybar energi» gjennom minikraftverk, er det en massiv interesse for utbygging av små og mellomstore fjellelver og bekker. Dette gir distriktet et merarbeid med både befaringer og uttalelser. Vi opplever at selv om reindriften har vært med på befaring og planlegging, kan det likevel oppstå uforutsette konsekvenser som vi ikke klarer å forutse. Ved en eventuell utbygging blir det forstyrrelser i beiteområdet i anleggsperioden og beslaglegging av beitearealer, noe som vanskeliggjør flytting av rein i flere beiteområder. Summen av alle slike kraftverk kan få stor negativ betydning for den totale utnyttelsen av beitearealet.

6.2 Vindkraftutbygging

- Reinfjellet. Planlagt utbygging som vil gi distriktet direkte beitetap. Vi har gått imot en utbygging her, og NVE har gitt avslag på konsesjon. Utbygger har imidlertid påklaget avslaget og endelig avgjørelse i saken ligger hos Olje- og energidepartementet.
- Øyfjellet. NVE har gitt konsesjon. Distriktet er i dialog med utbyggerne, og det arbeides med en avtale. Endelig avgjørelse ligger hos Olje- og energidepartementet.

Reinfjellet er et sentralt beiteområde for reindriften hele driftsåret. I mai måned foregår reinkalvingen langs hele Reinfjellet. Ellers benytter distriktet området til høst- og tidlig vinterbeite. Reinfjellet er et viktig oppsamlingsområde for reindriften. Distriktet kan ikke godta vindkraftutbygging her.

Øyfjellet vindmøllepark ligger i den nordlige delen av distriktet. Ei utbygging av det omfang som planlegges vil bidra til at området ikke kan benyttes til reindrift.

6.3 Kraftlinjer

- Mosjølinja fra Røssåga kraftstasjon over Storbakken – Almdalsfjellet, ned i Almdalen til Herringen og over til Mosjøen. Denne ble bygd i forbindelse med reguleringa av Røssvatnet i 1957.
- Tunnsjølinja fra Nedre Røssåga kraftstasjon. Den har trasé som kommer inn i Jillen-Njaarke ved Fustvatn, til Marka, østsiden av Reinfjellet, langs Granefjellet og over Vefsna. Bygd i 1968.
- Ny Tunnsjølinje fra Nedre Røssåga kraftstasjon med trasé over Tverrberget til Herringbotnfjellet, videre nordover mot/og under Brurskanken, forbi Holmvatnet i Haustreisdalen, herfra parallelt med den gamle linja langs Granefjellet og over Vefsna. Bygd sist på 1970-tallet. Konsesjonen omhandler oppgradering fra 300 til 420 kv spenningsnivå.
- Vevelstad til Tilrem, ny kraftforsyning for Sør-Helgeland. Er ferdigstilt nå i 2016.
- Tosbotn – Lande. Er ferdigstilt nå i 2016.

Nyere forskning viser at forstyrrelser fra kraftlinjer er langt større enn tidligere antatt. Unnvikelsesområdet for rein er større langs kraftlinjene som innebærer tapt beiteareal (Tyler, N.J.C m.fl. 2014).

6.4 Mineralutvinning/gruvedrift

- Brønnøy kalk, dagbrudd Akselberg på grensen mellom vinterbeitesone 2 og 4. Ursfjord og Velfjord berører flyttevei.
- Forbergskog – Lislremman. Utskipningshavn som gir forholdsvis store forstyrrelser og berører viktige flyttelcier og vinterbeiteområdet i Brønnøy.
- Distriktet er kjent med at Brønnøy kalk ser på muligheten for utvidelse av sin aktivitet, men pr. i dag kjenner vi ikke til noen konkrete planer. Enhver utvidelse her vil berøre distriktets beiteareal.

6.5 Jordbruk og skogbruk

6.5.1 Jordbruk

Vinterbeiteområdene ved kysten har vært utsatt for en massiv nydyrking, noe som har medført at reindriften har mistet store områder. Dette hadde sammenheng med politikken på midten av 1970-tallet, hvor jordbruket fikk forbedret sine rammebetingelser, bl.a. med økte tilskudd til nydyrking. Inngrep i beitearealer, så som grøfting av myrer til nydyrking er aktiviteter der reindriften har hatt begrenset påvirkningskraft.

Det har etterhvert tilkommet tilleggsnæringer i jordbruket, bl.a. hjorteoppdrett, som medfører inngjerding av store beitearealer samt sperring av flytte- og trekkleier.

6.5.2 Skogbruk

Intensivt skogbruk i distriktet har ødelagt større deler av vinterbeitereservene gjennom at gammelskogtyper med rikholdig lauvvekst fjernes. Snauhogsten fører til at tidligere skjermede skogsbeiter åpnes opp. Skogene innehar også gode tidlig vår-/sommerbeiter i og med at det her blir tidlig snøbart og grønt.

Skogsveibygging. Gir generelt god tilgjengelighet til utmarka med påfølgende økt aktivitet og forstyrrelser.

6.6 Fritidsbebyggelse

- Campingplass og caravanplass på Sjømoen.
- Sjømoanlegget - et område med en massiv utbygging av skianlegg/alpinanlegg, etc. som samlet gir et stort inngrep i et område hvor reindriften har hatt skille- og slaktegjerd i mange år.
- Gluggvatnet hyttefelt, Grane kommune.
- Storstvatnet hyttefelt, Hattfjelldal kommune
- Storstvatnet i Velfjord
- Spredt hyttebebyggelse i distriktet.

Problemet med hytter og tilrettelegging av nye hyttefelt samt camping- og caravanplasser er at det genererer økt ferdsel og forstyrrelser ikke bare i nærområdet, men også i nære fjell- og utmarksområder. Store konsentrasjoner av mennesker medfører at reinen reagerer med beitefravikelse, dvs. den trekker bort fra gode beiteområder. Reinen taper energi ved stressende flukt og får mindre tid til beiting.

Ved hyttebygging og andre anlegg innen reindriftsområdet er det viktig at næringen blir konsultert tidlig i prosessen.

6.7 Ferdsel og friluftsliv

Det vises til Lov om reindrift § 65. Ferdsel i område hvor rein beiter.

Arrangement og tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv i distriktet:

- Ski-/alpinanlegg på Sjømoen. Bl.a. er det anlagt et løypenett for hundekjøring like inntil gjerdeanlegget på Sjømoen.
- Sjøbergmarsjen, nyetablert fra 1984, første uke i august.

Organisert ferdsel med oppmerkede turistløyper, bl.a. Sjøbergmarsjen, en minnemarsj som går fra Austerfjorden til Eiterådalen gjennom oppsamlingsområdet for rein i Vistenområdet.

- Trimkasser og andre organiserte aktiviteter.
- Småviltjakt og trening av jakthunder. Distriktet har god dialog med Statskog når det gjelder områder for trening av jakthunder og i forhold til f.eks. utsatt jaktstart ved samling av rein til høstslakt. Småviltjakta foregår over hele distriktet og kan føre til forstyrrelser i parringstida, særlig når jakten foregår med hund. Kan føre til forsinkelse i parringen, se pkt. 2.8.2.

6.8 Veier og jernbane

- NSB. Jernbanen følger Svenningdal- og Vefsnadalføret og deler distriktet på langs. Sperrer flytte- og trekklei mellom årstidsbeiter på strekningen Grane – Mosjøen.
- Tap av beiteareal langs jernbanen.
- E6 på østsiden av Vefsna.

På grunn av mange påkjørsler på jernbanen har Jernbaneverket et ønske om at reinflokken må flyttes tidligere til vinterbeitet ved kysten. Dette forslaget som griper inn i utnyttelsen av beiteområder, er ikke forenlig med tradisjonell samisk beiteforvaltning. En slik flytting vil dessuten kunne bidra til en forsterket konflikt i vinterbeiteområdet hvor det er mye dyrket mark.

Flytting og reinens naturlige trekk:

Likeså vil flytting til vårbeite i vestre sijte bli en utfordring. På våren kan det fremdeles ligge snø på i vårbeiteområdene, mens det er barmark i lavlandet. Da trekker reinen ned i dalføret der også jernbanen går for å finne bedre beiter.

Vi forsøker å gjete reinen for å unngå at småflokker kommer onn på jernbanesporet. Likevel skjer det reinpåkjørsler på jernbanen, som vi ikke klarer å forhindre. Dette fordi reinen følger sine naturlige trekkveier. Når reinen kommer på jernbanesporet der det er mindre snø, stopper de for å hvile og for å beite i grøftkantene ved sporet.

Primær løsning:

Reinbeitedistriktet har hatt store tap av rein som skyldes påkjørsel av tog på Nordlandsbanen. Vi er i dialog med myndigheter og jernbaneverket for å få satt opp sperregjerder langs Nordlandsbanen. Den strekningen i reinbeitedistriktet der det er påkjørt og drept mest rein, er jernbanestrekningen Laksfors tunell til Mosjøen. Får vi på plass et sperregjerde på denne strekningen av Nordlandsbanen vil tapstallene for rein drept av tog i Jillen-Njaarke rbd. reduseres betraktelig.

Utbedring av E6, Brattås –Lien:

Reinbeitedistriktet har hatt god dialog med Veivesenet for å legge til rette slik at flytteleien for rein vil bestå, slik at reinflokkene også i fremtiden kan flyttes på tradisjonelt vis mellom østre og vestre sijte.

Under samme møter har også Jernbaneverket også deltatt, og det er kommet til enighet mellom Reinbeitedistriktet og Jernbaneverket om tiltak for å hindre reinpåkjørslar i området Brattås – Lien.

6.9 Motorisert ferdsel i utmark

Fra og med i år er det vedtatt å åpne et løypenett for fritidskjøring med snøscooter i Hemnes, Hattfjelldal, Grane og Vefsn kommuner. Distriktet har vært i dialog med de respektive kommuner under saksbehandlingen, og kommunene har tatt hensyn til synspunktene som distriktet har gitt uttrykk for med hensyn til åpning og stengning av løypenettet samt valg av trasèer.

Distriktet er av den oppfatning at selv med scooterløyper vil ikke all ulovlig kjøring opphøre. Fra reindriftens side er det viktig at det avsettes midler til overvåkning av trafikken.

Distriktet anser seg å ha for liten erfaring til å komme med noen vurdering av opprettelsen av scooterløypene i distriktet.

7 Rovviltskader og tapsforebyggende tiltak

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har både gaupe, jerv og ørn innenfor sitt beiteområde. I tillegg er det også observert bjørn og ulv i distriktet. Det er ingen tvil om at mye av kjøttproduksjonen går tapt på grunn av fredet rovvilt.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland er nå under revisjon. Det legges opp til et klart skille mellom beitedyr og rovvilt, noe som Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt ser på som en umulighet. Dette vil medføre en økt problemstilling mellom reindriftnæringen og forvaltningen.

Sentrale myndigheter ønsker å løse denne konflikten gjennom økt bruk av forebyggende tiltak. Dagens tiltak er stort sett knyttet til vår og kalvingtida..g fanger ikke opp de tap som distriktet har resten av reindriftsåret. Fremtidige tiltak må tilpasses det enkelte reinbeitedistrikt. Og må også i større grad få en lik byrdefordeling mellom distriktene slik at yngling av rovdyr fordeles i hele reinbeiteområdet.

8 Motorferdsel i reinbeitedistriktet

Reindriftnæringens tillatelse til bruk av motorkjøretøy/fartøy i utmark er hjemlet i unntaksbestemmelsene i Motorferdselloven og i Reindriftslovens § 23.

Distriktet er avhengig av å bruke motoriserte kjøretøy i driften. Det brukes snøscooter, motorbåt, barmarkskjøretøy motorsykkel/ATV og helikopter.

Snøscootere brukes på snødekt mark i alle deler av distriktet der det er kjørbart, også i verneområder. Hver sijeandel har flere snøscootere fordelt på eier og reieiere tilknyttet sijeandelen. Det kan være flere snøscootere i bruk samtidig. Etter behov er det i tillegg innleid hjelp under arbeidsomme perioder.

Per i dag har hver sijteandel anledning til å skrive ut kjøretillatelse til de som engasjeres til reindriftsarbeid. I tillegg skal kjøretillatelsene være attestert av distriktets formann/leder. Under samkjøring eller kjøring sammen med reineier fra distriktet kreves ikke kjøretillatelse.

ATV brukes for det meste til frakt av gjerdematerial eller annet utstyr og eventuelt matreie mv., men kan også brukes under samling/driving og gjeting av rein, også i verneområder. Det er først og fremst reineierne knyttet til en sijteandel som bruker ATV og motorsykkler. Dersom det er andre som kjører på oppdrag for en sijteandel, vil disse ha utstedt kjøretillatelse underskrevet av sijteandelsleder og attestert av distriktets formann/leder.

Motorbåt brukes til fiske.

Helikopter brukes etter behov, særlig i forbindelse med samling høst og vår. Av og til også ved samling til kalvmerking.

For å unngå unødvendig slitasje i terrenget, begrenses kjøringen til det som er mest nødvendig. Det er etablert flere kjøretraséer innenfor distriktet. Disse er nedtegnet på distriktets arealbrukskart og beskrives i egen tabell, se pkt. 8.2 og 8.3.

8.1 Bruk av terrenggående barmarkskjøretøy, også i verneområder

Reindriftslovens §62, 2 ledd punkt 3:

«Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy skal også gå fram av planen»

Reindriftslovens §23, 2. ledd:

«Bruk av terrenggående kjøretøy skal begrenses mest mulig, og skal så langt mulig foregå langs faste løyper»

8.2 Hovedtraséer for barmarkskjøring

I Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt foregår bruk av terrenggående barmarkskjøretøy til transport og personbefordring etter følgende traséer:

Trasé	Beskrivelse av trasé	Tidsperioder	Merknader
	Østre sijte*		
1	Fra Åkervika, - Åkervikfjellet	01.05-31.12	Faste installasjoner, flytting/merking
2	Vesterbukt – Durriesjohka Grunntjøna - Geittindskardet	01.05-31.12	Faste installasjoner, flytting/merking
3	Vesterbukt - Jamtvollan	01.05-31.12	Fast installasjon
4	Vesterbukt - Raudvatnet	01.05-31.12	Fast installasjon
5	Tvildal - Appfjell	01.05-31.12	Faste installasjoner, flytting/merking
6	Svartvassgården-Storvatnet	01.05-31.12	Faste installasjoner, flytting/merking, personbefordring
	Vestre sijte*		
7	Grottekiosken - Øvre Gåsvatn	01.05-31.12	Faste installasjoner
8	Dempa - Svenningskardet	01.05-31.12	Faste installasjoner
9	Stavassgården-Feitskardet/Langskardet	01.05-31.12	Faste installasjoner
10	Eiterådalen - Måsskardet	01.05-31.12	Faste installasjoner

*Ut fra fremtidig drift kan det være behov for å legge til nye traséer, spesielt i vestre sijte, men også i østre sijte ved opptak av tidligere merkegjerder/tanger.

Det vil imidlertid være kjøring utenfor disse traséer dersom det vil behov for det ved naturlig reindriftsarbeid.

8.3 Hovedtraséer for reindriftsarbeid – verneområder inkludert

Innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt foregår bruk av terrenggående barmarkskjøretøy til samling, driving og kantgjeting i forbindelse med merking og slakting i nedenfor oppgitte område. Det vil også brukes helikopter til reinsamling ved behov.

Det er vanskelig å fastsette hovedtraséer for gjeting/samling av reinen i distriktet. Under praktisk reindriftsarbeid må det oftest tas raske beslutninger under arbeidets gang. Det henvises derfor til kapitlet om beitebruk pkt. 2.

Område	Beskrivelse av område	Tidsperiode	Merknader
1.	Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt	01.01-31.12	Hele distriktet

VEDLEGG: Kart over barmarkstraséer/reindriftsveier og områder for barmarkskjøring utenfor trase.

9 Verneområder

I ressursregnskapet for reindriften er Jillen-Njaarke reinbeitedistrikts areal oppgitt til å være på totalt 4162 km². Innenfor dette området er det etablert en nasjonalpark, ett landskapsvernområde og 17 naturreservater, som opptar 1226,5 km² ca. 29,8% av distriktets areal.

Reindriften er en arealkrevende næring som er avhengig av alle beiteområdene i distriktet for å kunne drive en økonomisk, økologisk og kulturell bærekraftig reindrift. I vestre del er nasjonalparken og Straumen landskapsvernområde sammenfallende med reindriften mest sentrale beiteområder. I og med at det har vært god dialog mellom forvaltningsmyndighetene og reindriften, er vernebestemmelsene ikke til særlig hinder for reindriften. Det gjelder også i Strengivatnet naturreservat. I mange verneområder legger imidlertid forskriftene begrensninger på reindriften bruk ved at det må søkes om beitetillatelse, og at motorisert ferdsel er forbudt både med snøscooter og da særlig barmarkskjøretøy. Det positive med et verneområde er at de ikke blir utsatt for store fysiske inngrep som kraftutbygging eller gruvedrift.

Distriktet forholder seg til verneintensjonene og går inn for et godt samarbeid med forvaltningsmyndighetene slik at forskriftene nå og i fremtida ikke skal legge begrensninger på reindriften daglige virksomhet. Traséer og kjøring med barmarkskjøretøy vil bli beskrevet i distriktets bruksregler og distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

9.1 Oversikt over vernede områder i distriktet

Forvaltningsmyndighet: Lomsdal/Visten nasjonalparkstyre.

Kommuner	Verneområde	Link	Areal km ²
Brønnøy, Vevelstad, Vefsn, Grane	Lomsdal/Visten nasjonalpark	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2009-05-29-553?q=lomsdal	1102
Vevelstad	Straumen landskapsvernområde	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2009-05-29-552?q=straumen	32,4

Forvaltningsmyndighet: Fylkesmannen i Nordland.

Kommuner	Verneområde	Link	Areal km ²
Grane	Fisklausvatnet naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000129	38,5
	Raudvassåsen naturreservat	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2011-02-25-22	24,5
Bindal	Eidsvatnet naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000259	19,1
	Reppen naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000210	0,21
Bindal/Brønnøy	Votnmyra naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/veern?id=vv00000175	0,6
Brønnøy	Strengivatnet naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00002489	2,2
	Mosaksla naturreservat	http://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2000-12-15-1469?q=Mosaksla	0,3
	Storhaugen naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000227	0,2
	Grønlidalen naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000226	0,5
	Bøpøla naturreservat	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/1997-12-19-1374?q=Bøpøla	0,2
Sømna	Gjerdevatnet naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000156	0,2
	Teisdalen naturreservat	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2000-12-15-1468?q=Teisdalen	0,2
	Amundgjerdslia naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000181	0,08
	Skårfjellet naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000209	0,4
Vefsn	Herringbotn naturreservat	https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/1983-12-16-2002	2,0
	Andås naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv00000183	0,05
Hattfjelldal, Grane	Salomonbergan naturreservat	http://faktaark.naturbase.no/vern?id=vv000003162	2,8

10 Forhold til tilgrensende reindrift.

I nord grenser Jillen-Njaarke mot Røssåga/Toven reinbeitedistrikt, i øst mot

Byrkije reinbeitedistrikt og i sør mot Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt.

10.1 Utfordringer

Det er ingen naturlig grense mot Røssåga/Toven i nord og Voengel Njaarke i sør, slik at sammenblanding under sommer og høst forekommer. Reinsking skjer på høsten, før og etter brunst når flokkene er samlet til slakting eller før jul når flokkene flyttes til kysten på vinterbeite.

11 Revidering og vedtak av distriktsplanen.

Distriktsplanen skal revideres og godkjennes av distriktsstyret hvert 5. år.

Det åpnes imidlertid for at planen kan revideres oftere dersom særlige hensyn eller behov skulle tilsi at dette er nødvendig.

Jf. Reindriftslovens § 62, 4. ledd:

Kommuner, fylkeskommune og fylkesmann bør orienteres om planarbeidet og skal gjøres kjent med hovedinnholdet i planen før den vedtas.

Kommuner, fylkeskommune og fylkesmann samt berørte nabo-distrikter skal få tilsendt den vedtatte plan.